

O'ZMU XABARLARI

ВЕСТНИК НУУЗ

АСТА NUUZ

MIRZO ULUG'BEK NOMIDAGI O'ZBEKISTON MILLIY UNIVERSITETI ILMIY JURNALI

JURNAL
1997 YILDAN
CHIQA
BOSHLAGAN

2025
1/12/1

Ijtimoiy-
gumanitar
fanlar turkumi

Bosh muharrir:

MADJIDOV I.U. – t.f.d., professor.

Bosh muharrir o'rinbosari:

ERGASHOV Y.S. – f-m.f.d., professor.

SHIRINOVA R.X. – fil.f.d., professor.

Tahrir hay'ati:

Sagdullayev A.S. – t.f.d., akademik.

Suleymanov R.X. – t.f.d., prof.

Murtazayeva R.H. – t.f.d., prof.

Musayev N.U. – t.f.d., prof.

Urakov D.J. – t.f.d., prof.

Xolikulov A.B. – t.f.d., prof.

Yermetov A.A. – t.f.d., prof.

Zuyev A.S. – t.f.d., prof.

Jesus Fuensanta. – t.f.d., prof.

Muxamedova D.G. – psix.f.d., prof.

Karamyan M.X. – psix.f.d., prof.

Rasulov A.I. – psix.f.d., prof.

Madayeva Sh.O. – f.f.d, prof.

Tilavov O'.G'. – f.f.d, prof.

Sobirova U.F. – sots.f.d., prof.

Xudaykulov H.J. – ped.fan.d., prof.

Miroslav Ballay – PhD, prof.

Siddiqova I.A. – fil.f.d., prof.

Sadullayeva N.A. – fil.f.d., dots.

Arustamyan Y.Y. – fil.f.d., dots.

Boltaboyev H. – fil.f.d., prof.

Rahmonov N.A. – fil.f.d., prof.

Abdurahmonova N.Z. – fil.f.d., prof.

Pardayev Z.A. – fil.f.f.d., dots.

Mas'ul kotib: **PARDAYEV Z.A.**

TOSHKENT – 2025

MUNDARIJA

Tarix

Abdukamolova M. Hojib Tosh faoliyatining tarixiy manbalardagi talqini.....	4
Исамидинов М., Фарманова Г. Способы обнаружения поселений земледельческих общин эпохи энеолита и ранней бронзы Ферганской долины.....	8
Matyauqubov T. Quyı Amudaryo hududida Kaltaminor madaniyati rivojlanishga doir ba'zi bir mulohazalar.....	12
Olimov U. Shahrisabz davlat muzey-qo'riqxonasi tashkil etilishining huquqiy asoslari va shakllanishi tarixi.....	15
Ochilova D., Boymirzayev S. O'zbekiston tarixi davlat muzeyi arxeologiya fondining shakllanishi va boyishida o'zbek arxeologlari olimlarining hissasi.....	19
To'xtabayev A. O'zbekiston havo transporti tarixi: rivojlanish va xalqaro standartlar.....	23
To'xtameshev F. O'zbekistonda jismoniy tarbiya va sport sohasida kadrlar masalasi: tarixiy tahlil.....	26
Farmanova G., Abdug'aniyev Sh. Farg'ona vodiysi chorvador jamoalari madaniyatlarini arxeoetnologik o'rganilishi (Qayroqqum madaniyati misolida).....	29
Xatamova Z. Qo'qon xonligida harbiy tuzilmaning moliyaviy ta'minoti.....	32
Xoldarov A. Germaniya arabshunoslik maktabi tarixiga doir ilmiy tadqiqotlar va ularning tahlili.....	35
Falsafa. Pedagogika. Psixologiya. Metodika. Sotsiologiya. Siyosiy fanlar. Islomshunoslik	
Abdullayev M., Yo'ldasheva Z. O'quvchilar ma'naviy-axloqiy tarbiyasida xalq og'zaki ijodining ahamiyati.....	37
Abdullayeva X. Ko'zi ojiz va zaif ko'ruvchi bolalarda ijtimoiy kommunikatsiya ko'nikmalarini rivojlantirishda xalq o'yinlarining ta'siri.....	40
Abduraxmonov X. Yoshlar dunyoqarashida innovatsion tafakkurning namoyon bo'lish shakllari va modellari.....	43
Abduraxmonov M. Markaziy Osiyo orqali o'tadigan transport – logistika va kommunikatsiya aloqalarining strategik yo'nalishlari.....	46
Azzamov Y. Principles of developing students' independent learning competence in teaching english.....	49
Алимова Ш. Состояние вопроса преподавания русского как иностранного в эпоху цифровизации и её перспективы.....	52
Amonova M. The future of improving the philosophical features of artificial intelligence (AI) and social networks in the ecotourism system.....	55
Ashirova A. Talabalarni neyrotarmoq modeli asosida o'qitishning didaktik tizimi.....	58
Ashurova X. Til o'yinlari va "men" tushunchasining grammatik illyuziyasi: D.Yumdan L.Vitgenshteyngacha bo'lgan gnoseologik evolyutsiya.....	62
Baxromov S. Akmaliddin Bobiriy shaxsiyatiga yangicha nazar.....	65
Begbudieva P. Mahmudkhodja Behbudi and the jadid reform movement: modernization, education, and women's role in Turkestan.....	69
Bozarova F. Madaniyatlararo muloqot kontekstida axloq va estetika muammosi.....	72
Burxanov Z. Mediateknologik yondashuv asosida bo'lajak o'qituvchilarda lingvistik kompetensiyalarni rivojlantirishning innovatsion metodikasi.....	75
Do'marova N. Raqamli ta'lim vositalari yordamida differensial o'qitishni amalga oshirish imkoniyatlari (malaka oshirish misolida).....	79
Do'styorova S. Yusuf Xos Hojibning "Qutadg'u bilig" asarida ma'naviyat tushunchasining yoritilishi.....	82
Duschanova N. Neyropedagogik yondashuvlar asosida adabiy savodxonlikni shakllantirishning ilmiy-nazariy asoslari.....	85
Jangirova G. Theoretical and practical foundations of using digital technologies in english language education.....	88
Jurabayeva Z. Boshlang'ich sinf o'quvchilarida sintaktik modellar orqali nutqni rivojlantirish metodikasi.....	91
Ibodova M. Ona tili darslarida mumtoz badiiy matnlarni o'qib tushunishga o'rgatuvchi o'quv topshiriqlar ustida ishlash.....	94
Islamova M. Teleproduserlik faoliyatining shakllanishi va tarkibi: ilg'or xorijiy tajribalarning milliy amaliyotga ta'siri.....	97
Isroilov Q., Jurakulov J. Jadidchilik harakati: tarixiy shakllanishi, ma'rifiy islohotlari, zamonaviy ta'lim bilan uyg'unlashuvi va davlat siyosatida tutgan o'rni.....	100
Karimova R. Falsafasida xotin-qizlarga bo'lgan ortodaksal munosabatlar tahlili.....	103
Kutbidinova P. Islom huquqi asoslari ilmining paydo bo'lishi va rivojlanishi.....	106
Maxsudaliyeva R. Ingliz va o'zbek folkloridagi umumiylik va farqlar: talabalarining madaniyatlararo tahlil ko'nikmalarini rivojlantirishning ahamiyati.....	109
Mirzakarimova D. Raqamli tibbiy ta'limda talabalarda profilaktik immun madaniyatni rivojlantirishning nazariy asoslari.....	112
Musurmanov B. Ichki ishlar vazirligi tizimidagi muassasalarning fuqarolik-huquqiy javobgarlik masalalari.....	115
Nazarova K. Boshlang'ich sinf o'quvchilarida nutqiy kompetensiyani rivojlantirish jarayonini loyihalash usullari.....	118
Nuraliyev S. Siyosiy partiyalar mafkurasi: falsafiy tahlil.....	121
Ochilova F. Психолого-педагогические механизмы влияния искусственного интеллекта на креативность студента в условиях цифровой трансформации образования.....	124
Patullaeva A., Reymbaeva R., Ernazarova R., Orakova A. Talabalarda kreativlikni rivojlantirishda innovatsion-interfaol ta'lim texnologiyalari.....	127
Primova F. Ekologik madaniyatni shakllantirish va rivojlantirish hayot-mamot va najot masalasiga aylandi.....	130
Rahimjonov M. Islom dinida ayollarning ilm olishlariga bo'lgan munosabat.....	134
Raximov A. Kitob va kitobatchilik tarixining ijtimoiy-falsafiy tahlili.....	137
Raxmanberdiyeva K. "Loyiha" metodini amalga oshirishning tamoyillari.....	140
Reymbaeva R., Ernazarova R., Qurbaniyazov M. Pedagog mutaxassislarni tayyorlash tizimini takomillashtirishning zamonaviy yo'nalishlari.....	143
Ruzmetova D. O'zbekistonda ijtimoiy himoya tizimini modernizatsiya qilishning ustuvor yo'nalishlari.....	146
Safarov N. "Jinoyat" va "jinoyatchilik" tushunchalarining huquqiy talqini va falsafiy mohiyati.....	149
Soliyeva Z. Martin Xaydegger ontologiyasida vaqt modalliklari: hisoblash va tushunish fenomenlari tahlil.....	152
Turatova D. Xalq cholg'ularida ijro etish orqali ijodiy kompetensiyalarni rivojlantirish (an'anaviy dutor cholg'usi misolida).....	155
Turdoliyev M. Urbanizatsiya sharoitida havo ifloslanishining aholi salomatligiga ta'siri: Samarqand viloyati misolida.....	159
Tursunova D. Integrativ darslarni tashkil etishning pedagogik shart-sharoitlari.....	163
O'ktamova Sh. O'quvchilarda metakognitiv strategiyalar orqali intellektual qobiliyatlarni namoyon bo'lishining psixologik mexanizmlari.....	165
Umarov I. Talabalar mustaqil ta'limini tashkil etishning pedagogik sharoitlarini raqamlashtirish asosida takomillashtirish.....	168

Umarova N. O'zbek tili mashg'ulotlarida mashqlar ustida samarali ishlash usullari	171
Usmonov I. "Ta'vilot al-Qur'on" asaridagi teologiya masalasiga oid hadislar tahlili	174
Utegenova J. Bioetikani rivojlantirishning ijtimoiy-falsafiy muammolari	177
Xakimov A. Yoshlarda ilmiy dunyoqarashni shakllantirishda zamonaviy axborot kommunikatsiya texnologiyalarining ahamiyati	180
Xalbayeva G. Bolalarni maktabga tayyorlash jarayonida psixologik omillar namoyon bo'lishining o'ziga xos xususiyatlari	183
Xalikova L. Multimedia texnologiyalari asosida o'quvchilarning kreativ tafakkurini shakllantirishning pedagogik imkoniyatlari	187
Xamdamov F. Bo'lajak informatika o'qituvchilarida o'quv topshiriqlari ustida ishlash ko'nikmasini rivojlantirish pedagogik muammo sifatida	190
Xandamova M. Abu Rayhon Beruniyning jamiyat haqidagi qarashlari	194
Xidirov S. Ijtimoiy xavfsizlik fenomenining nazariy metodologik asoslari	197
Xodjimov Sh. O'zbekistonda immigrantlar adaptatsiyasi jarayonining ijtimoiy-falsafiy asoslari	201
Xoliqov Y. Globalashuv jarayonida yoshlar estetik madaniyatini rivojlantirishda manaviy omilning roli	204
Xolmonov J. Diedral kvandllarda Rota-Bakster operatorlari	207
Xudaynazarov S. Globallashuv va ekologik qadriyatlar	210
Xudjaqulova F. Jaloliddin Rumiy va Alisher Navoiy falsafiy g'oyalari haqidagi umumiyliklar tahlili	213
Cho'liyev E. O'quvchilar bilimni baholashda xalqaro tajribalar va ularning ayrim xususiyatlari	216
Cho'liyeva V. Jaloliddin Rumiy ilmiy merosining g'arbda o'rganilishi	219
Ergashev A. Milliy o'zlikni anglash fenomenining falsafiy-kontseptual tahlili	222
Ernazarova R., Reymbaeva R., Patullaeva A., Eshniyazova U. Jismoniy imkoniyati cheklangan talabalarda rehabilitatsiya jarayonlarini tashkil etish va integrallashgan baholash tizimi	225
Yusupov N. Iqtisodiyoti sharoitida sanoat korxonalarida boshqaruv faoliyatini takomillashtirishning ustuvor yo'nalishlari	228
Yaxyayeva S. Yangi O'zbekiston sharoitida sog'lom turmush tarzini shakllantirishda jismoniy tarbiya va sportning ijtimoiy-pedagogik ahamiyati	231
Filologiya	
Babaniyazova N. The level of study of euphemisms in the system of turkic linguistics	234
Bahriddinova D. Adabiy suhbat janri: tipologiyasi, tarixiy evolyutsiyasi va adabiy tanqid tizimidagi o'rni	238
Begimkulova Sh., Qurbonova A. Multikulturalizm adabiyoti adibalari ijodida ayol sadoqati	241
Bektasheva G. Begali Qosimov tadqiqotlarida biografik va sotsiologik metod talqini	244
Bozorov O., Dusanova Sh. Badiiy matn va tarjima tushunchasi	248
Vapayeva A. O'zbek va rus tillaridagi neologizmlarning morfologik modellari	252
Джуманиязова И. Значение и функциональный потенциал авторских корпусов	255
Jalolova G., Yusupova Sh. Problems of translating astronomy texts (English-uzbek-english translations)	258
Ziyayeva Sh. Fransuz tilida to'g'ri talaffuz qilish (orfoepiya) prinsiplari va ularning nazariy asoslari	261
Ishanjanova M. Nutq etnografiyasi – til, madaniyat va jamiyat aloqalarini tahlil vositasi sifatida	264
Kengesova A. Quatrains in karakalpak poetry	267
Kuchkarov I. Ingliz tilidan o'zbek tiliga so'zlarning kirib kelishi va ularning moslashuvi	271
Matyakubova S. Ogahiy tarixiy nasrida fe'l sinonimiyasining lingvostilistik ahamiyati	274
Nabiyeva Z. Ijtimoiy munosabat fe'llarining struktur-semantik tahlili (ingliz va o'zbek tillari misolida)	277
Nasriddinova I. Sun'iy intellekt va savol generatsiyasi texnologiyalari	280
Nurimova D. Zamonaviy tilshunoslikda sotsiopragmatikaning ahamiyati	283
Palvanova N. Badiiy asarlarni lingvopoetik tahlili asosida o'rganish	286
Rasulova Sh. Xislat bayozlaridagi diniy-falsafiy she'rlar tasnifi va ularning matn xususiyatlari	289
Raxmonova X. Chingiz Aytmatov ijodida afsona va rivoyatlarning o'rni	293
Tursunboyeva S. Media-savodxonlikni oshirish orqali axborot madaniyatini shakllantirish strategiyasi: yoshlar va aholining telegram-kontentni tanqidiy idrok etish ko'nikmalarini rivojlantirish	296
Tursunova M. O'zbek va rus toponimik rivoyatlarining o'rganilishi tipologiyasiga doir	299
Umarova N. Turkiy tillar tajribasi asosida o'zbek tilida huquqiy savol-javob tizimini yaratishning nazariy va amaliy asoslari	302
Umirqulova M. Nutq aktlarining illokutiv, lokutiv va perlokutiv turlari: lingvopragmatik yondashuv	305
Usarov I. Ingliz va o'zbek tillarida stilistik birliklar tipologiyasi	308
Xoliqova Sh. Ingliz va o'zbek tillarida maishiy leksikaning lingvomadaniy xususiyatlari	312
Elov B., Axmedova A. Babelnet: ko'p manbali semantik tarmoq	315
Yan BO. Honorifics in chinese, uzbek, and russian: a comparative study	319
Norbekov R. "Abu Rayhon Beruniy" asaridagi kichik hikoyatlarning badiiy-estetik vazifasi	322